

Teksten (Nederlandse ondertiteling) van de film *Des Hommes et des Dieux* van Xavier Beauvois.

Opening:

Lezing uit psalm 82 (vulgaat 81) - waarmee de titel van de film gelijk is verklaard:

*Ooit heb ik gezegd: U bent goden, zonen van de Allerhoogste.
Toch zult u sterven als mensen, ten val komen als aardse vorsten.*

Heer, open mijn lippen, en mijn mond zal uw lof verkondigen.

Lezing uit de Koran (bij de besnijdenis van de jongen):

*Leid ons op de juiste weg van hen die U genade schonk, op wie geen toorn rust, en die niet dwalen.
Amen. De Profeet gelooft in wat naar hem is neergezonden door zijn Heer.*

*Allen geloven in God, zijn engelen, zijn geschriften en zijn gezanten. Wij maken geen onderscheid
tussen zijn gezanten.*

Ze zeiden: 'Wij horen en gehoorzamen. Schenk ons uw vergeving, Heer. Bij U is de bestemming.

God belast geen ziel met wat zij niet kan dragen. Een ieder zal toekomen wat hij verdiend heeft.

*Heer, reken het ons niet aan als wij vergeten of fouten maken. Heer, leg ons niet een last op gelijk aan
die waarmee U onze voorgangers hebt belast. Heer, laat ons niet dragen wat onze kracht te boven
gaat. Scheld ons onze fouten kwijt. Vergeef ons. Heb erbarmen met ons.*

*U bent onze Beschermmer. Geef ons de zegen op de ongelovige lieden. In naam van God de Barmhar-
tige, de Genadevolle.*

Gebed in het klooster na de bekendmaking van de moord op de Kroaten:

*Omdat Hij met ons is in deze tijd van geweld dromen wij niet dat Hij overal is, behalve waar men sterft.
Versnellen wij de pas, wenden wij ons geduld tot Hem, gaan wij naar de Man van Smarten
die ons wenkt aan het kruis omdat Hij met ons is als op een Paasmorgen. Laten wij de afspraak niet
missen van het vergoten bloed, nemen wij het brood, drinken wij de kelk van de overgang. Ontvangen
wij Hem die zich gegeven heeft elkaar liefhebbend tot het einde toe. Door Hem, met Hem en in Hem,
Heer onze God, almachtige Vader, in de eenheid van de Heilige Geest zal uw naam geprezen zijn tot in
de eeuwigheid.*

Lezing tijdens de maaltijd:

*Het aanvaarden van onze onmacht en onze armoede is een appèl om met anderen relaties van gelijk-
waardigheid aan te gaan. Mijn zwakheid kennende, kan ik die van anderen aanvaarden en daarin een
oproep zien om haar te dragen, in navolging van Christus. Zo'n houding vormt ons voor onze missie.
Zwakheid is op zich geen deugd. Maar ze is de uiting van een fundamentele realiteit van ons wezen dat
onophoudelijk gevormd dient te worden door geloof hoop en liefde.*

*De zwakte van de apostel is, als die van Christus, geworteld in de kracht van het paasmysterie en die
van de geest. Ze is passiviteit, noch berusting. Ze veronderstelt veel moed en spoort aan door de illu-
soire verleiding van kracht en macht te hekelen.*

Tweede lezing, uit Carlo Carretto: 'De God die komen zal'.

*Vaak in mijn leven heb ik mij afgevraagd hoe God zo vreemd kan handelen. Waarom bewaart Hij zo
lang het stilzwijgen? Waarom is het geloof zo wrang? En buiten de liefde bestaat niets. Buiten de lief-
de die vorm krijgt door zand en water te scheiden bereidde God tot wieg de aarde waar Hij geboren zou
worden. Dit is de nacht, de blijde nacht van Palestina en niets bestaat buiten het Kind, buiten het Kind
van goddelijk leven.*

Na de onderbreking door de komst van de terroristen in het klooster:

*Herhaling van het voorafgaande, gevolgd door: en niets bestaat buiten het Kind, buiten het Kind van
goddelijk leven, vlees geworden uit ons vlees; God veranderde al onze woestijnen in een land van eeu-
wigdurende lente. Dit is de nacht, de lange nacht waarin wij voortgaan, en niets bestaat buiten dit oord,
dit oord van vervlogen hoop, door in ons huis stil te houden bereidde God als een doornstruik de aarde
waarop het vuur zou neerdalen.*

Lied (gezongen als begeleidende muziek als broeder Christian bij het meer loopt):

Wij kennen uw mysterie niet, oneindige liefde, maar U hebt een hart, U die de verloren zoon opzoekt en U drukt aan uw hart, dit moeilijke kind dat de mensenwereld is. Wij zien uw gelaat niet, oneindige liefde, maar U hebt ogen waarmee U in de verdrukking weent en op ons laat U rusten. Uw stralende blik waaruit uw vergeving spreekt.

Bij de gouverneur:

Het is menens. Het zijn dringende adviezen.

U weet dat wij zelf bepalen of we al dan niet het land verlaten.

Het verbaast me niks, helemaal niks. Uw koppigheid kan u opbreken.

Kijk, die mensen buiten. Dit is hun land. Maar uit angst zouden ze allemaal weg willen.

Maar zij hebben geen keus en geen geld.

Ze willen niet weg uit lafheid. Ze willen in vrijheid leven.

Als Fayattia u niet doodt, doen anderen het. Niemand beheerst de situatie. Uw orde is slechts een van de pionnen. Uw opoffering zal een bijsmaak van manipulatie hebben.

We kennen elkaar al lang. Ik heb veel respect voor u en voor wat u hier gedaan heeft.

Maar alstublieft, ga terug naar Frankrijk.

Gesprek met de vrouwen (na de motorpech):

Dag, dames. Denkt u dat het dorp legerbescherming nodig heeft? Want ze komen terug.

Hou op over het leger. Een ramp. Het leger komt hier niet. U bent onze bescherming. Dit dorp is vergroeid met het klooster.

Hoe heette de prior van lang geleden, van voor de oorlog? Broeder Bernard? - Nee, veel eerder.

Broeder Daniël. - Die bedoel ik. Broeder Daniël. Die zei tegen m'n moeder dat we naar de stad moesten omdat hier geen werk was. Maar m'n moeder verbood hem iets tegen m'n vader zeggen. Want m'n moeder voelde zich hier thuis, op haar gemak.

Maar wij gaan misschien wel weg.

Waarom zouden jullie weggaan?

Wij zijn als vogels op een tak.

We weten niet of we weggaan.

Wij zijn de vogels. Jullie zijn de tak. Als jullie weggaan, kunnen wij nergens terecht.

Tweegesprek tussen de prior en een van de broeders:

Ik slaap slecht. Van ieder geluidje word ik wakker. Ik overdenk m'n leven. De keuzes die ik gemaakt heb. Als kind wilde ik missionaris worden. Sterven voor m'n geloof zou me niet uit de slaap mogen houden. Maar hier sterven, nu, is dat nuttig? Ik weet het niet meer. Ik heb het gevoel gek te worden. Ja, hier blijven is net zo dwaas als monnik worden.

Maar vergeet één ding niet. Je leven heb je al gegeven. Dat heb je aan Christus gegeven toen je besloot alles achter je te laten: je leven, je familie, je land. Je mogelijke vrouw en kinderen.

Ik twijfel daar nu aan. Ik bid, maar ik hoor niets meer. En ik begrijp het niet.

Waarom zouden we martelaar worden? Voor God? Om helden te worden? Te laten zien hoe goed we zijn?

Nee, nee. Uit liefde, uit trouw. Als we sterven, dan is dat ons ondanks. Want tot het allerlaatst proberen we dat te voorkomen. Onze opdracht is een ieders broeder te zijn.

En denk eraan wat de Bijbel over de liefde zegt: Alles hoopt zij. Alles verduurt zij.

Gebed:

Mijn ziel, als droge grond, heeft dorst naar U; mijn ziel, als droge grond heeft dorst naar U. Aanhoor mijn bede, Heer, verhoor mij omdat Gij rechtvaardig zijt. Gij zijt getrouw, let op mijn smeken, roep uw dienaar niet voor uw gerecht. Geen mens is immers zonder schuld voor U. De tegenstander laat mij niet met rust, hij werpt mij tegen de grond en stoot mij in de duisternis der doden. Mijn geest is uitgeput, mijn hart geheel verstijfd. Verhoor mijn bidden spoedig, mijn geest is uitgeput, verberg uw aangezicht niet voor mij. Dan zou het zijn als ware ik reeds begraven.

Gebed na het tweede overleg tussen de broeders:

Bid dat ik in de vrede en de vreugde van Jezus deze wereld mag verlaten. O, vader van het licht, Gij zijt het eeuwig licht en bron van alle licht. Toon ons bij het vallen van de nacht uw stralend aangezicht.

De duisternis is voor U geen duister. Voor U zijn de nachten even licht als de dagen. Laat onze gebeden tot u opstijgen als wierook en onze geheven handen U een avondoffer zijn.

Bij het bezoek van broeder Bruno (gesprek, bijbellezing, eucharistie en gebed), na het moment dat Ali Fayattia en zijn mannen vertrokken:

Na hun vertrek restte ons niets anders dan te leven. En het eerste wat ons wachtte was twee uur later de metten vieren en de mis van Kerstmis. Dat stond ons te doen. En dat hebben we ook gedaan. We hebben kerstliederen gezongen en we hebben dat kind verwelkomd dat totaal weerloos was en al zoveel gevaar te duchten had. Daarna was het onze redding dat we onze dagelijkse bezigheden hadden. De keuken, de tuin, het koorgebed, de klok luiden. Dag in, dag uit.

We moesten ons ontwapenen. En dag in, dag uit denk ik dat wij allemaal beseft hebben waartoe Jezus Christus ons uitnodigt. Om geboren te worden. Als mens gaan wij van geboorte naar geboorte. En tussen die geboorten zullen we uiteindelijk zelf dat kind Gods dat wij zijn ter wereld brengen. Want de menswording betekent dat wij de realiteit van Jezus' kind-zijn belichamen in ons mens-zijn.

Het mysterie van de menswording komt terug in wat wij van het leven maken. Aldus ontstaat een verworteling van alles wat wij hier beleefd hebben en nog zullen beleven. Wie probeert zijn leven veilig te stellen, zal het verliezen. Maar wie het verliest, zal het behouden.

Ik zeg u, die nacht zullen er twee mensen in één bed liggen. De een zal worden meegenomen, de ander achtergelaten. Van twee vrouwen die samen koren malen zal de een worden meegenomen, de ander achtergelaten. De leerlingen vroegen hem: Waar, Heer? Hij antwoordde: Daar waar een lijk ligt zullen gieren zich verzamelen.

Loven wij het woord van God. U zijt geprezen, Heer Jezus. Het lichaam van Christus. Amen. Heer, gezegend zijt Gij voor deze maaltijd die ons als broeders samenbrengt nu en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Broeder Christian's laatste boodschap (voordat hij met vijf andere broeders wordt afgevoerd door de terroristen):

Als ik ooit - wellicht vandaag nog - slachtoffer word van het terrorisme dat hier woonachtige buitenlanders lijkt te willen treffen, dan wil ik graag dat mijn gemeenschap, mijn kerk, mijn familie, zich herinneren dat ik mijn leven gegeven heb aan God, aan dit land en aanvaardde dat de Heer van alle leven niet vreemd kan zijn aan dit bruuske eind. Dat ze deze dood associëren met de even gewelddadige dood van talloze naamloos gebleven slachtoffers.

Ik weet dat ik medeplichtig ben aan het kwaad dat helaas lijkt te zegevieren. Zelfs aan het kwaad dat mij nu kan treffen. Ik kan een dergelijke dood niet wensen. Hoe kan ik me erover verheugen dat dit volk waarvan ik hou van mijn dood beschuldigd wordt?

Ik ken de minachting die dit volk ten deel is gevallen en de door het fundamentalisme in de hand gewerkte karikatuur van de islam. Dit land en de islam zijn voor mij iets anders. Zij zijn een lichaam en een geest. Met mijn dood zullen hen die mij naïef of idealistisch vonden gelijk lijken te krijgen.

Maar ik zal eindelijk bevrijd zijn van mijn meest kwellende vraag. En ik kan, zo God wil, mijn blik laten opgaan in die van de Vader om met Hem zijn moslimkinderen te bezien, zoals Hij ze ziet.

Dit dankwoord, waarmee nu alles over mijn leven gezegd is, is natuurlijk bestemd voor jullie, mijn vrienden van gisteren en vandaag. Maar ook voor jou, vriend van het laatste moment. Je zult niet geweten hebben wat je deed.

Ja, ook dit dankwoord en dit 'a-dieu' zijn voor jou, in wie ik Gods gezicht zie.

Moge het ons gegeven zijn dat wij, 'gelukkige moordenaars', elkaar in het paradijs weerzien, zo het God, ons beider Vader, belijft.

Amen. Inshallah.